

Panun rakinoita

Valtiokalenteri ja kolmas valtiomahti.

Pöydänkulmalleri on ilmestynyt leijonakantainen kultakirjaiminen sininen kirja, Suomen valtiokalenteri 1949, julkaisija Helsingin yliopisto. Tämä on kyllä niin hienosti sidottu opus, ettei meikäläinen, yleensä nido' tuun kirjaan tottunut lukija, paljon uskalla sellaista arvostella, saati kun se sisällöltään on kovin virallinen. Sen siitä tietysti voi heti sanoa, että se on hyvä ja hyödyllinen kirja ja varmasti kuuluu kansan käsissä.

Lehtimestä kiinnostaa tämä julkaisu tänä vuonna erikoisesti siitäkin syystä, että siinä nyt ensimmäisen kerran on otettu huomioon kolmas valtiomahti, sanomalehdet, mikä on varsin paikallaan, koska jo aikaisemmin on otettu huomioon sellaisetkin epäviralliset laitokset kuin vakuutuslaitokset, maataloudelliset seurat ja yhdistykset ym.

Otsikoksi on merkitty "jokapäivä-

set sanomalehdet", mikä siis tässä tapauksessa merkitsee kaikkia '6- ja 7-päiväisiä lehtiä. Sellaisia ilmestyy Suomessa 63, minkä lisäksi luetteloon on merkitty Virallinen lehti. Näistä on 10 ruotsalaista, siis lähes 20 %. 15 lehteä kaikkiaan merkitty "jokapäiväiseksi" eli 7 kertaa viikossa ilmestyviksi. Tavallaan kuvaavaa maamme kehitykselle on, että molemmat vanhimmat lehdet ovat Ruotsin kielisiä. Åbo Underrättelser on maamme kiistattomasti vanhin sanomalehti, perustettu 1824. Vasabladet on nykyisellä nimellään ilmestynyt vuodesta 1856 lähtien, mutta kalenteriin on merkitty: "Perustettu 1839. Vasa Tidning-nimisenä, ilmestyi 1848 nimellä: Ilmarinen". Uusi Suomi on luettelossa kolmantena merkinnöin "Perustettu 1847 nimellä Suometar: 1869 Uusi Suometar, 1919 Uusi Suomi". Juhlavuonnaan, toissa vuonna se kertakaikkiaan julistautui 100-vuotiaaksi perustellen nimenmuutoksiaan

sillä, että kysymyksessä on sama julkaisija, toimitus jne, mutta eri nimi muuttuneiden olosuhteiden takia. Mutta muistampa erään hyvin arvovaltaisen US:n herrankin joku vuosi sitten myöntäneen, että tutkijan kannalta kysymys ei ole näin yksinkertainen.

Neljäntenä on luettelossa Huvudstadsbladet ja viidentenä Keski-suomalainen, joka on perustamisvuodekseen merkinnyt 1871. Tästä asiasta kirjoitin jo kerran aikaisemmin, kohta mainitun jyvaskyläläisen journalin juhlanumeron ilmestyttyä 1946 ja totesin, että "V:sta 1871 lähtien vaihtutti Jyvaskylässä. . . Keski-Suomi-niminen lehti, jonka nimi liittyy moninkin kuuluisuuden elämäkertaan." (Canthit, Aho-Brofeldtiti) "Keski-Suomi ilmestyi vuoteen 1917, jolloin se yhdistettiin Suomalaisen kanssa Keski-suomalaiseksi, jonka näytynumero ilmestyi 18. 12. -17." Tämä sitaatti ja nämä kommentaarit syystä, että seuraavana luettelossamme on tämä Kaikumme, perustamisvuosi 1877, jonka siis kaiken kohtuuden nimessä pitäisi olla ikäjärjestyksessä hieman ylempänä. Se siitä!

Seuraavina ovat ikäjärjestyksessä menneenä talvena 70-vuotispäiväänsä juhlineet Hämeen Sanomat ja Savo, molemmat edustaen vanhoja koulu-kaupunkeja ja yleensä vanhoja kulttuuriperinteitä. Kahtena lähi-vuonna saavuttavat 70-vuoden iän tunnetut kokoomuslaiset lehdet Uusi Aura (perustettu 1880) ja Aamulehti (1881).

No, tästä tuli hieman luettelonomainen eikä niin hiemankaan, mutta luettelonomainen on tämä "arvosteltava" teoskin, ja sille se luetaan pelkästään plussaksi. Paljon siitä saa asiatietoja tämän maan hallinnosta, maallisuudesta niinkuin hengellisestäkin, henkisestä niinkuin taloudellisestakin. Niinpä kerrankin oli tilaisuus katsastaa virallisesti, millä ulkovalloilla on kansuliedustuksensa esim. Oulussa. Aakkojärjestyksessä nämä maat ovat Alankomaat, Iso-Britannia, Norja, Ranska, Ruotsi ja Tanska. Espanjan Oulun varakonsulin kohdalle on merkitty "Kemi". Hyvä tietää, joidenkin, näin matkailukauden alkaessa.

P a n u.